

Arbejdet som korleder har gennem de seneste år ændret sig markant. Tidligere stod det faglige i højere grad alene, og det var 'nok' at være en dygtig korleder. Det faglige skal naturligvis stadig være i orden, men kor er nu blevet en fritidsaktivitet med mange elementer rundt om sangen, der skal investeres i og arbejdes strategisk med, og som skal prioriteres af korlederen.

I tilværelsen som korleder vil man et utal af gange opleve, at korister stopper i ens kor. Nogle forældre skriver en besked med eller uden en forklaring (og måske en tak), andre giver deres veninde besked om at sige, at de er stoppet i koret, mens andre igen i god tid forbereder korlederen på, at de (måske efter mange år) er nødt til at stoppe, fordi de skal flytte eller af andre grunde er nødt til at stoppe i koret.

Når en korist holder op, kan man som korleder blive ramt og tænke over, om man kunne have gjort noget for at få vedkommende til at fortsætte i koret – og hver gang kan det være en øvelse ikke at tage det (alt for) personligt.

Motivation

Men hvad kan man så gøre for at motivere koristerne til at blive ved med at gå til kor? Man taler om to former for motivation, nemlig følelsesmæssig motivation og logisk motivation. Voksne kan lettere motivere sig logisk, mens børn har brug for følelsesmæssig motivation. De skal synes, at det er sjovt! Men hvad motiverer primært barnet, og hvordan motiverer man det til læring i kor? De fleste børn motiveres på nedenstående fem

områder, men i forskellige grader:

- **Viden:** Man glædes ved at tilegne sig ny viden hele tiden
- **Mestring:** Man glædes ved at kunne anvende det, man har lært
- **Præstation:** Man glædes ved at klare sig godt til koncerter
- **Involvering:** Man glædes ved at have indflydelse på det, man lærer
- **Relation:** Man glædes ved at have det godt med den eller dem, der hjælper én med at lære og dem, man lærer sammen med

Fastholdelse

I forhold til fastholdelse er det, der sker uden for korprøven – hvor det sociale fællesskab i koret dyrkes og styrkes – af meget stor betydning. Det kan for eksempel være at spise aftensmad sammen efter en korprøve, at skabe en 'korfamilie', hvor hver korist får en 'korsøster', at holde kordage eller korweekender, hvor man også gør andet end at synge – eller at tage på korture.

Det er dog vigtigt, at man kun gør det, man kan overkomme i længden. Traditioner er vigtige, så hvis man først er begyndt at tage på korture, kan man ikke bare holde op igen (i hvert fald ikke uden protester!). De forskellige aktiviteter er også vigtige derved, at koristerne bliver set og hørt af både korlederen og de andre i koret, hvilket er af meget stor betydning for dem.

I forbindelse med en kordag eller korweekend kan det give mening at facilitere en samtale om korets værdier med koristerne. Det kan man gøre ved at inddele koret i et antal

grupper, som hver skal finde frem til et antal ord, de mener er vigtige i forhold til kor (ven-skab, sangglæde med mere). Derefter gen-nemgår man i plenum alle ordene og finder frem til hvilke tre ord, der skal være korets værdier – de kan så også bruges i forbindelse med reklame for koret eller stå skrevet på en plakat, som man hænger op i korlokalet.

I forhold til arrangementer eller indkøb af kortøj kan man lade koristerne hjælpe med planlægning eller spørge dem til råds, da det bevirker engagement og giver dem ejerskab. Endelig er koncerter og optrædener af stor vigtighed. Her kan man eksperimentere med forskellige koncertgenrer og -typer – ek-sempelvis hvor udefrakommende musikere medvirker eller med inddragelse af koncert-design.

Etablering af et fællesskab

Grupper, som optræder sammen, bliver stærkere, hvis de stoler på hinanden og støtter hinanden. Derfor giver det mening at integrere tillidsøvelser i korarbejdet. Det kan for eksempel være 'pizzamassage', som er taktil rygmassage, der tager udgangspunkt i en historie – for eksempel hvordan man laver en pizza – hvor forskellige massagebevægelser forevist af korlederen illustrerer elementer i fortællingen. Et afgørende element er aktive-ringens af hormonet oxytocin, som gør, at man bliver mere rolig og afslappet samt mindre aggressiv, angst eller stresset. Formålet er, at koristerne oplever sig set og bekræftet, får øget deres kropskendskab og selvfølelse samt oplever afslapning – samtidig med, at de opnår styrket opmærksomhed. De oplever også at tænke mere positivt og får forbedret kommunikationen og tolerancen mellem hinanden.

Derudover er også samarbejdsøvelser befordrende for sammenholdet i koret. Man kan for eksempel gøre brug af følgende øvelser:

- Koret inddeles i mindre grupper. (Af)spil musik, mens koret går rundt mellem hinanden i puls (evt. med klap på 2 og 4). Når musikken stopper, siger korlederen: "Jeg vil gerne se...". Herefter former grupperne ved hjælp af kroppen det, korlederen ønsker:
 - crescendo
 - decrescendo/diminuendo
 - f-nøgle
 - halvnode
 - helnode
 - ...
- Lad koret stå eller sidde på gulvet med lukkede øjne. Udvælg en leder, som altid begynder med at sige 1 (skift leder ofte). Herefter tæller koret sammen til 21. Hvis to personer siger det samme tal på samme tid, begynder man forfra. På samme måde kan man lade en leder synge 'do' og herefter lade resten af koret synge den næste tone i skalaen på solfa. Hvis to personer synger den samme tone på samme tid, begynder man forfra.
Tip: Jo hurtigere, jo lettere
- Lad koret stille sig i en kreds. Korlederen improviserer en rytme af en takts varighed ved hjælp af klap, lår, tramp og knips. Den næste i kredsen fortsætter med at improvisere en takt begyndende med den bevægelse, som den forrige sluttede med. Hvis f.eks. den foregående rytme sluttede med et klap i hænderne, skal den næste rytme begynde med et klap i hænderne

Korlederens rolle

I forbindelse med fastholdelse giver det også mening at fokusere på korlederens rolle. Som korleder skal man investere sig selv ved at dele liv med korsangerne. Det er af stor betydning for koristerne, at man følger med i deres liv – husker det, der betyder noget for

dem og spørger ind til det. Korlederens engagement og interesse er med til at fremme koristernes motivation, opmærksomhed og vedholdenhed.

Man kan også vælge at afholde koristudviklingssamtale/KUS (børn-forældre-korleder-sangpædagog), hvor fokus er på det enkelte barn. Her kan man få talt om, hvordan det er gået i det forløbne år, og hvad der er af forventninger til det kommende år.

Hvorfor stopper koristen?

Når man spørger korister, hvorfor de holder op, svarer mange, at det skyldes, at det er for kedeligt, eller at det ikke længere kunne fastholde deres interesse. Derudover nævnes manglende kendskab til deres aktivitet og anerkendelse fra andre i for eksempel deres skolemiljø. Andre er dog meget dedikerede og lader ikke andre påvirke deres valg af fritidsaktivitet. Endelig har en stor del mere personlige og positive årsager til fravalg af kor, nemlig at de fik lyst til noget andet eller ikke har tid til at deltage.

Når korister stopper til kor, oplever de, at det giver dem mulighed for og tid til at prøve noget andet, bruge mere tid på andre fritidsaktiviteter eller til at være mere hjemme i en mindre struktureret hverdag. Men de oplever også at miste venner, ligesom de ikke længere er en del af et socialt samvær.

Når man ikke kan honorere kravet om en bestemt mødestruktur (som det kræves i et kor), er der også en tendens til, at man holder op. Det har også afgørende konsekvenser for måden at indgå i fællesskabet på, når deltagelse ikke er regelmæssig.

En for bred aldersspredning kan også være en årsag til at stoppe til kor. Omvendt er aldersspredning ikke afgørende, hvis det faglige niveau matcher. Rollemodeller er

vigtige, og derfor betyder det meget for de yngste, hvis der er deltagere fra de ældre aldersgrupper. Det kan dog være udfordrende at holde på de ældre korister, men ved for eksempel at lade dem blive korassistenter (ældre korister, som synger sammen med de yngre korister og som sådan hjælper korlederen) eller lade dem uddanne sig til kirkesanger, kan man give dem et incitament til at fortsætte i koret.

Hvad kan man så gøre?

Det skal være sjovt! Man går til kor, fordi det er sjovt. Hermed menes at have det godt, gøre det godt, blive bedre samt blive værdsat af andre. Sammenhold og fællesskab spiller en stor rolle – og ved at se, at man udvikler sig og bliver bedre og bedre som kor, får man også selvtillid.

Et udfordrende og til tider kedsommeligt element i en korprøve er at skulle synge en sang igen og igen. Derfor kan man måske gøre brug af nedenstående liste, som giver ideer til, hvordan man kan synge en sang igen med en udfordring, noget at være opmærksom på eller noget at ændre.

IGEN!

Syng sangen én gang til...

- stående på ét ben
- med lukkede øjne
- mens du klapper pulsen
- mens du tramper pulsen
- mens du ser på en anden korist
- men begynd fra midten af sangen og syng til slutningen, og syng derefter fra begyndelsen af sangen og syng til midten
- med en skør stemme (operasanger, dronning Margrethe, ...)
- med klap på pauser
- med det største smil om munden
- med klap efter hvert 8. slag
- mens du drejer dig en kvart omgang for hver linje

- uden at synge et bestemt ord
- med modsat dynamik (syng f, når der står noteret p)
- men klap melodiens rytme i stedet for at synge den
- med jazz hands hver gang du synger et bestemt ord
- på en bestemt stavelse
- mens du tegner fraser i luften
- men syng hver anden linje stumt
- og følg dirigentens (dramatiske) temposkift
- og følg dirigentens (dramatiske) dynamiske anvisninger
- vendt mod hinanden (hvis koret står på to rækker)
- stående i en cirkel
- klappende pulsen let over hjertet
- med tegn fra tegnsprog
- udenad
- med grimme vokaler og derefter smukke vokaler
- mens halvdelen af koret lytter og efterfølgende giver feedback
- med gode (dybe) vejrtrækninger in den hver frase
- med meget tydelige slutkonsonanter
- og drej rundt når du synger et bestemt ord
- og stå, når omkvædet synges og sid, når verset synges
- uden akkompagnement
- med en dårlig holdning – derefter med en flot holdning
- og frys i en positur hver gang musikken stopper

Forældrerens rolle

Endelig skal man være opmærksom på forældrenes rolle i forhold til fastholdelse, hvorfor det kan give mening at afholde et årligt forældremøde, hvor man italesætter forældrenes rolle. Hvordan skal man som forælder forholde sig til udsagn som ”Jeg vil ikke til kor i dag”, ”Jeg er træt” og ”Jeg kan ikke finde ud af det”? Hvor går grænsen mel-

lem at støtte og at skubbe? Hvor meget skal man holde på, at barnet kommer afsted, og hvor meget betyder det egentligt, om de går til noget? Det er vigtigt over for forældrene at betone, at det er meget vigtigt for børns udvikling at dyrke fritidsaktiviteter, blandt andet fordi man er sammen med andre børn om det. Man kan også give forældrene oplevelsen af at gå til en fritidsaktivitet ved at oprette et forældrekor (for eksempel på projektbasis). På den måde kan forældrene selv opleve glæden og samhørigheden ved at synge i kor – og måske kan man lade dem synge sammen med børnene til en koncert.

Når barnet går til kor, lærer det for eksempel også en hel række sociale spilleregler, ligesom det bliver styrket i sine sproglige egenskaber. Mentalt betyder det faktisk, at man interesserer sig for noget og formår at fordybe sig i det over tid, at ens koncentrations- evne bliver større, og at man får bedre hukommelse. Desuden bliver man også tit mere modig og får større tiltro til sig selv, når man opdager, at man er god til noget. Der knyttes venskaber, når barnet går til noget, og der etableres en stærk tilknytning til aktiviteten (kor). Det styrker alt sammen grundlaget for, at de fortsætter med deres aktivitet, når de bliver teenagere og senere voksne. Børn og unges udvikling og kompetencer styrkes, når de deltager i meningsfulde og tilpas udfordrende aktiviteter sammen med andre børn og unge, ligesom det giver dem plads i et positivt socialt fællesskab.

Børn vil stoppe til kor uanset hvad, man gør, men hvis man interesserer sig for, hvad langtidskoristerne lægger vægt på, kan man muligvis få flere af dem. Ved at arbejde bevidst med, hvad der fastholder korister og hvad der gør, at de holder op – og ved at forfølge de to spor nysgerrigt – kan man få sat nogle gode rammer om korarbejdet, som betyder, at man også på lang sigt vil have et kor i vækst i forhold til antal og kvalitet.